

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Факультет економічних відносин і фінансів
Кафедра транспортних технологій і логістики

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань і самостійної роботи

з дисципліни: «Транспортна географія»

для студентів

спеціальності J8 – Автомобільний транспорт

денної і заочної форм навчання

Харків

2025

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Факультет економічних відносин і фінансів
Кафедра транспортних технологій і логістики

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання практичних завдань і самостійної роботи
з дисципліни: «Транспортна географія»
для студентів
спеціальності І8 – Автомобільний транспорт
денної і заочної форм навчання

Затверджено
Науково-методичною радою
факультету економічних
відносин і фінансів
Протокол № 5 від 23.01.2025

Харків 2025

УДК 911.3

Схвалено
на засіданні кафедри
транспортних технологій і логістики
Протокол № 7 від 21.01.2025

Рецензенти:

Н.В. Потаман, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри транспортних технологій Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

А.В. Войтов, канд.техн.наук, доцент кафедри деревооброблювальних технологій та системотехніки лісового комплексу Державного біотехнологічного університету

Методичні вказівки до виконання практичних завдань і самостійної роботи з дисципліни: «Транспортна географія» для студентів спеціальності І8 – Автомобільний транспорт денної і заочної форм навчання/А.С. Козенок, Т.Е. Городецька – Харків: ДБТУ, 2025. – 44 с.

Методичні вказівки включають 8 практичних завдань, вимоги до виконання самостійної роботи студентів та список літератури до них. В методичних вказівках надані інструкції до виконання практичних робіт з дисципліни «Транспортна географія». Надані вимоги до виконання самостійної роботи студентів. Видання призначене здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної для студентів спеціальності І8 – Автомобільний транспорт денної і заочної форм навчання.

УДК 911.3

Відповідальний за випуск: Войтов В.А., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри транспортних технологій і логістики.

© Козенок А.С.

Городецька Т.Е.

© ДБТУ, 2025

ЗМІСТ

	Стор.
Загальні положення.....	5
Практична робота №1	7
Практична робота №2	8
Практична робота №3	11
Практична робота №4	12
Практична робота №5	13
Практична робота №6.....	14
Практична робота №7.....	16
Практична робота №8	18
Список рекомендованої літератури.....	21
Додаток А.....	25
Додаток Б.....	29
Додаток В.....	32

Загальні положення

Мета дисципліни: отримання знань і навичок щодо роботи світової транспортної системи та України, аналізу територіального розміщення виробництва, транспорту і перевезень, умов і особливості розвитку транспорту, у складі територіальних господарських комплексів районів і країни в цілому.

Завдання: надання студентам теоретичних знань та практичних вмій з питань транспортної географії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- ознайомитися з основними поняттями та предметом транспортної географії; засвоїти критерії порівняння транспортних систем різних регіонів та світу / практичні завдання;
- вивчити загальні відомості про зосередження аеропортів, залізничних ліній, рухомого складу, шосейних доріг, автопарку Європи / практичні завдання;
- вивчити загальні відомості про зосередження аеропортів, залізничних ліній, рухомого складу, шосейних доріг, автопарку країн Азії / практичні завдання;
- вивчити транспортна систему України, специфіку її галузевої, функціональної та територіальної структури / практичні завдання;
- вивчити передумови формування міжнародних транспортних коридорів / практичні завдання;
- вивчити географію залізничного, автомобільного, річкового, морського, трубопровідного транспорту України та їхню роль в Україні / практичні завдання;
- ознайомитися з видами та особливостями функціонування морського, річкового та трубопровідного транспорту / практичні завдання;
- освоїти світову структуру та розподіл мережі повітряного транспорту, хаби глобального значення / практичні завдання .

Програма навчальної дисципліни:

Лекція №1. Предмет та завдання транспортної географії

Лекція №2. Історія розвитку транспорту та сучасні транспортні системи світу

Лекція №3. Роль транспорту в національній економіці

Лекція №4. Транспортна мережа та шляхи сполучення

Лекція №5. Економіко-географічна характеристика та техніко-економічні особливості окремих видів транспорту України

Лекція №6. Інтеграція транспортної системи України в європейські та світові транспортні мережі.

Лекція №7. Внутрішньоконтинентальний транспорт. Міжнародні транспортні коридори

Лекція №8. Міжконтинентальний транспорт

Лекція №9. Загальні відомості про зосередження аеропортів, залізничних ліній, рухомого складу, шосейних доріг, автопарку Європи

Лекція №10. Загальні відомості про зосередження аеропортів, залізничних ліній, рухомого складу, шосейних доріг, автопарку Азії

Лекція №11. Загальні відомості про зосередження аеропортів, залізничних ліній, рухомого складу, шосейних доріг, автопарку ОША

Лекція 12. Світова структура та розподіл мережі повітряного транспорту, габи глобального значення

Практична робота 1

«ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ТРАНСПОРТУ»

Мета: ознайомитися з загальними основами географії транспорту, методами наукових досліджень транспортної географії, проаналізувати техніко-економічні особливості окремих видів транспорту.

Завдання 1.

Практична робота

Таблиця 1. Техніко-економічні особливості окремих видів транспорту

Вид транспорту	Переваги	Недоліки

Методичні вказівки до виконання практичних завдань

Транспортна система має свою галузеву (видову) структуру, яка відображає склад та співвідношення різних видів транспорту і визначається техніко-економічними особливостями та рівнем розвитку. Для виконання практичного завдання 1 скористайтесь навчальними посібниками, курсом лекцій, додатковою літературою і заповніть таблицю «Техніко-економічні особливості окремих видів транспорту», де обґрунтуйте переваги та недоліки особливості тих чи інших видів транспорту.

Завдання 2. Самостійна робота

Напишіть відповіді на питання.

1. Теоретико-методологічні особливості «Географії транспорту», як науки.
2. Методи та прийоми наукових досліджень географії транспорту.
3. Міждисциплінарні зв'язки навчального курсу «Географія транспорту».

Завдання 3. Науково-дослідна робота

Дайте відповідь на наступне питання письмово

1. Стратегічні пріоритети реформування транспортної галузі в Україні.

Зробити висновки по роботі.

Практична робота 2

«ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ»

Мета: навчитися давати характеристику економіко-географічні закономірності основних вантажних та пасажирських перевезень, працювати із статистичними даними.

Завдання:

1. Охарактеризувати економіко-географічні закономірності основних вантажних перевезень. Для цього необхідно використати інформацію, що надана в Додатку А:

1.1 Згідно таблиці А1 розрахувати питому вагу (%) вантажообороту різних видів транспорту та побудувати комплексну стовпчикову гістограму динаміки «Розподіл вантажообороту за окремими видами транспорту України» за роки, що надані в таблиці.

1.2 Згідно таблиць А.1 та А.2 розрахувати середню відстань перевезень вантажів окремих видів транспорту за роки, що представлені в табл.А1.

1.3 Згідно таблиці А.3 визначити питому вагу кожного виду транспорту, побудувати кругову діаграму (в т.ч. усього, експорт, імпорт, транзит).

1.4 Написати загальний письмовий висновок конкурентних позицій кожного з видів транспорту щодо реалізації вантажних перевезень.

2. Охарактеризувати економіко-географічні закономірності основних пасажирських перевезень. Для цього необхідно:

2.1 Згідно таблиці А.4 розрахувати питому вагу (%) пасажиробороту різних видів транспорту, побудувати кругову діаграму динаміки за надані роки.

2.2 Згідно таблиць А.5 та А.6 розрахувати динаміку пасажиронапруженості шляхів сполучення України.

2.3 Написати письмовий висновок конкурентних позицій видів транспорту у пасажироперевезеннях України.

Методичні рекомендації для виконання практичних завдань

Основним призначенням транспорту є забезпечення потреб суспільного виробництва і населення країни в перевезеннях. *Перевезення - це переміщення транспортними засобами вантажів, пасажирів та багажу від пункту відправлення до пункту призначення.*

Перевезення бувають двох видів: *Вантажні; Пасажирські.*

Для виконання практичних завдань необхідно скористатись методикою розрахунку показників роботи транспортної системи. Результати розрахунків необхідно оформляти у формі таблиць.

Вантажооборот (пасажирооборот) розраховують, як добуток обсягу перевезень (вантажів чи пасажирів) на відстань їх транспортування, тому результат вимірюється у тонно-кілометрах, пасажиро-кілометрах.

Щоб побудувати стовпчикові діаграми (завдання 1.1) необхідно позначити на осі **X** – рік діяльності, на осі **Y** – попередньо розраховану питому вагу (%) виду транспорту (колір або штриховка, де окремий колір – певний вид транспорту).

Виконання завдання 1.1, 2.1. дозволить відслідкувати вид транспорту, який здійснює найбільше вантажних та пасажирських перевезень в Україні.

Виконання завдання 1.2. відслідковує основних виконавців вантажних перевезень. *Середня відстань перевезень* розраховується як відношення вантажообороту (т-км.) до обсягу перевезень (т.).

У разі перетину транспортним засобом державного кордону перевезення вважається *міжнародним*. Завдання 1.3. зосереджує увагу на те, що транспорт України стає все більше експортно- та транзитно орієнтованим. *Пасажиронапруженість (вантажонапруженість)* – це показник, що характеризує потужність потоку пасажирів (вантажів) на наземних і водних шляхах сполучення. Вона розраховується як відношення пасажирообороту (пас. км.) (вантажообороту, т. км.) до довжини шляху (км), тобто пас. км/км., або т. км./ км.

Для виконання завдання 2.2 скористайтесь даними таблиць А.4 і А.5 та проаналізуйте динаміку пасажиронапруженості, вказавши на причини змін в роботі транспорту України.

Зробити висновки по роботі.

Практична робота 3

«ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ УКРАЇНИ»

Мета: вивчити історію, проблеми, програми розвитку залізничного транспорту України; навчитися працювати з різними джерелами інформації (електронні ресурси, підручники, законодавча база і т.п.), структурувати, аналізувати отриману інформацію, а також робити самостійні висновки.

Для виконання завдань потрібно скористатися списком рекомендованої літератури, інтернет-джерелами. В кінці виконаного завдання вказати джерела, які були використані для роботи.

Завдання 1. Самостійна робота

Напишіть відповіді на питання.

1. Історія розвитку залізничного транспорту в Україні.
2. Основні проблеми розвитку залізничного транспорту.
3. Складові інфраструктури залізничного транспорту.
4. Програми розвитку залізничного транспорту в Україні.
5. Характеристика парку залізничного рухомого складу.
6. Ремонтно-виробнича база рухомого складу залізничного транспорту.

Завдання 2. Науково-дослідна робота

Дайте відповідь на наступні питання письмово

1. Особливості сучасної залізничної інфраструктури України.
2. Основні напрямки розвитку залізничних транспортних засобів.
3. Аналіз транзитних перевезень вантажів залізничним видом транспорту.
4. Екологізація залізничного транспорту.

Зробити висновки по роботі

Практична робота 4

«АВІАЦІЙНИЙ ТРАНСПОРТ УКРАЇНИ»

Мета: ознайомитися з особливостями авіаційного транспорту України, його інфраструктурою та роллю в економіці країни; визначити основні аеропорти та авіакомпанії України; проаналізувати динаміку розвитку авіаперевезень; оцінити проблеми та перспективи розвитку авіаційного транспорту.

Завдання:

Теоретична частина (самостійне опрацювання):

- Дослідити структуру авіаційного транспорту України.
- Визначити основні міжнародні та внутрішні аеропорти України, їхнє значення та вантажо- і пасажирообіг.
- Ознайомитися з провідними українськими авіакомпаніями та напрямками їхніх маршрутів.
- Розглянути законодавчі аспекти регулювання авіаційної діяльності в Україні.

Практична частина:

1. Ознайомитися з особливостями авіаційного транспорту України, його інфраструктурою та роллю в економіці країни.
2. Визначити основні аеропорти та авіакомпанії України.
3. Проаналізувати динаміку розвитку авіаперевезень.
4. Оцінити проблеми та перспективи розвитку авіаційного транспорту.

Завдання 1. Аналіз мережі аеропортів України

- Використовуючи офіційні дані, скласти список основних аеропортів України із зазначенням їхнього статусу (міжнародний, регіональний, вантажний тощо).
- Нанести основні аеропорти на карту України (Додаток Б).

Завдання 2. Дослідження пасажирських та вантажних перевезень

- Знайти та проаналізувати статистичні дані про пасажиропотік у найбільших аеропортах України за останні роки.
- Побудувати діаграми або графіки змін пасажиропотоку та вантажопотоку.

Завдання 3. Авіаційні маршрути

- Визначити основні внутрішні та міжнародні маршрути українських авіакомпаній.
- Провести порівняння кількості рейсів до країн Європи, Азії, Америки.

Завдання 4. Проблеми та перспективи розвитку авіаційного транспорту України

- Визначити основні проблеми авіаційної галузі (економічні, технічні, безпекові, екологічні).
- Запропонувати можливі шляхи вирішення проблем та напрями розвитку.

Зробити висновки по роботі

Практична робота 5

«ВОДНИЙ ТРАНСПОРТ УКРАЇНИ»

Мета: ознайомитися зі структурою та особливостями функціонування водного транспорту України; проаналізувати роль річкового та морського транспорту в економіці країни; визначити основні проблеми та перспективи розвитку водного транспорту України.

Завдання:

1. Загальна характеристика водного транспорту України

1. Охарактеризуйте роль водного транспорту в транспортній системі України.
2. Визначте, які річки використовуються для судноплавства. Позначте їх на карті.
3. Наведіть перелік основних морських і річкових портів України, зазначте їхню спеціалізацію.

2. Аналіз транспортної інфраструктури

4. На основі статистичних даних визначте вантажообіг водного транспорту України за останні 10 років.
5. Визначте основні види вантажів, що перевозяться водним транспортом.
6. Дослідіть роботу головних річкових портів (Київ, Дніпро, Запоріжжя, Херсон) та морських портів (Одеса, Чорноморськ, Південний).

3. Проблеми та перспективи розвитку

7. Визначте основні проблеми водного транспорту України (стан інфраструктури, глибина річок, екологічні питання, конкуренція з іншими видами транспорту).
8. Запропонуйте можливі шляхи вдосконалення роботи водного транспорту України (державна підтримка, модернізація портів, залучення інвестицій).

Зробити висновки по роботі.

Практична робота 6

«ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОДОРОЖНЬОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ»

Мета: зробити характеристику автодорожнього комплексу України, навчитися працювати із статистичною інформацією, навчитися працювати з політичними та контурними картами України, вивчити історію та перспективи розвитку автодорожнього комплексу України.

Завдання 1. Практична робота

1. Згідно таблиці А.6 визначте щільність автомобільних доріг за адміністративними областями України. Результати оформіть у вигляді таблиці.

Щільність мережі – $d_S/1000 \text{ км}^2$ вимірюється відношенням довжини експлуатаційної мережі L_E до площі території регіону S :

$$d_S = \frac{1000L_E}{S}$$

При рівній площі регіонів потреба в транспорті буде більше в того регіону, чисельність населення якого більше. Тоді щільність мережі, що характеризує транспортну забезпеченість населення, $d_H/10000$ осіб:

$$d_H = \frac{10000 \times L_E}{H},$$

де H – кількість населення території.

Для узагальненої характеристики транспортної забезпеченості території німецький статистик Е. Енгель запропонував формулу визначення єдиного показника щільності мережі d_E із урахуванням площі та кількості населення:

$$d_E = \frac{L_E}{\sqrt{SH}}$$

2. Таблиця А.7 відображає аналітико-статистичну інформацію середньої відстані перевезення однієї тонни вантажів по областях України

автомобільним транспортом. Вкажіть на особливості та можливі причини регіональних диспропорцій, письмово обґрунтуйте.

3. Позначити на контурній карті основні автомагістралі (*контурна карта надана в Додатку Б*):

- внутрішні: Київ – Львів; Київ – Харків; Київ – Дніпропетровськ – Донецьк; Харків – Сімферополь; Київ – Одеса; Дніпропетровськ – Нікополь; Одеса – Миколаїв – Херсон; Дніпропетровськ – Запоріжжя.

- вузли: всі обласні центри.

Завдання 2. Самостійна робота

1. Історія розвитку автомобільного транспорту України.
2. Система управління автодорожнім господарством України.
3. Особливості забезпеченості дорогами і автострадами країн Європи (порівняльний аналіз).
4. Дозвільні системи Міжнародних автомобільних перевезень.

Завдання 3. Науково-дослідна робота

1. Наслідки впливу негативних факторів на стан автомобільних доріг України.
2. Перспективи розвитку автодорожнього комплексу України.
3. Україна на ринку автотранспортних послуг Європейського Союзу.

Зробити висновки по роботі.

Практична робота 7

«РЕГІОНАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ СИСТЕМИ КРАЇН ЄВРОПИ. МІЖНАРОДНІ ТРАНСПОРТНІ КОРИДОРИ»

Мета: вивчити особливості формування та розвитку транспортної системи різних країн Європи, навчитися працювати з політичними та контурними картами Європи, ознайомитися з Міжнародними Транс'європейськими коридорами.

Завдання 1. Самостійна робота

Дайте письмово відповіді на наступні питання

1. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Балтії та України.
2. Особливості формування та розвитку транспортної системи країн Європи.

Завдання 2. Практична робота

1. На контурну карту (Додаток Б, рис. Б.2, Б.3) нанести Міжнародні Транс'європейські коридори:

Коридор №1. Гельсінкі – Таллін – Рига – Каунас і Клайпеда – Варшава і Гданськ.

Коридор № 2. Берлін – Познань – Варшава – Брест – Мінськ – смоленськ - москва – нижній новгород.

Коридор № 3. Брюсель – Ахен – Кельн – Дрезден – Вроцлав – Катовіце – Краків – Львів – Київ.

Коридор № 4. Дрезден(Нюрнберг) – Прага – Відень – Братислава – Дер Будапешт – Арат – Бухарест – Констанца(Крайова) – Софія – Салоніки – Пловдив – Стамбул.

Коридор № 5. Венеція – Трієст(Копер) – Любляна – Марибор – Будапешт - Ужгород – Львів – Київ.

Коридор № 6. Гданськ – Катовіце – Жиліна, західна гілка; Катовіце – Брно.

Коридор № 7. Дунайський (водний - Австрія, Угорщина, Югославія,

Болгарія, Румунія, Молдова, Україна).

Коридор № 8. Дуррес – Тірана - Скоп'є – Бітола – Софія – Дімітровград – Бургас – Варна.

Коридор №9. Гельсінкі – виборг – Санкт-Петербург – Псков – Москва - Зальцбург – Любляна – Загреб - Калінінград – Київ – Любашівка (Роздільна) – Кишинів – Бухарест – Дімітровград - Александруполіс.

Коридор №10. Зальцбург – Любляна – Загреб – Белград – Ніш - Скоп'є – Велес – Салоніки.

Окремо виділити 4 МТК з 10 , які проходять по території України - №3, №5, №7, №9.

2. Прочитати дві статті з посилань наданих до практичного заняття

https://cfts.org.ua/articles/v_obkhid_rosi_i_bilorusi_yak_namagayutsya_zbilshiti_t_ranzit_po_transkaspiskomu_marshrutu_1915/131542

<https://zn.ua/ukr/macrolevel/transportna-blokada-rosiji-light.html>

і прокласти транспортний коридор в обхід Росії.

Зробити висновки по роботі.

Практична робота 8

«ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖОПОТОКІВ»

Мета: Визначити місце транспорту в світовому господарстві, зокрема в його інфраструктурі; виявити головні особливості діяльності різних видів транспорту, тенденції у його геопросторовій організації, зростання ролі окремих транспортних вузлів, розвитку транспортної мережі та глобальних логістичних каналів.

Завдання 1. Практична робота

1. Письмово визначте роль морського транспорту в розвитку світового господарства: головні види вантажів; головні напрямки перевезень.
2. На контурній карті світу способом значків позначте найбільші морські порти світу (Додаток В, табл. В.1), а серед них — контейнерні; десять держав, які володіють найбільшим (за тоннажем) морським торговельним флотом.
3. На контурній карті світу способом значків нанесіть найбільші аеропорти світу (табл. В.6), а з-поміж них вирізнити найбільші авіавузли й авіагаби.
4. Проаналізуйте сухопутні види транспорту. Нанесіть на контурну карту світу способом картограми по 15 країн-лідерів за чотирма показниками (табл. В.7 – В.8): 1) щільністю автошляхів; 2) забезпеченістю населення автомобілями; 3) вантажообігом автомобільного транспорту; 4) вантажообігом залізниць. Порівняйте рейтинги за цими показниками із типами країн за рівнем економічного розвитку.
5. Визначте головні еколого-економічні проблеми, пов'язані з діяльністю різних видів транспорту: а) письмово порівняйте географію викидів вуглекислого газу із рівнем автомобілізації країн світу (за кількістю автотранспорту на 1000 осіб); б) зазначте головні осередки забруднення вод Світового океану внаслідок аварій танкерів та найзабрудненіші річкові басейни світу.
6. Проаналізуйте географічне положення найбільших залізниць світу (табл. В.8).

7. Визначте регіони світу, де зосереджені найбільші морські порти світу та найбільші аеропорти світу (табл. В.1, В.2, В.4, В.5).

8. Порівняйте географію найбільших морських портів світу та країн із найкращою якістю портової інфраструктури (табл. В.1 і В.3).

Методичні рекомендації до практичної роботи

1. Країни, що не мають залізниць, виділіть за допомогою якісного фону (кольором, відмінним від того, яким позначено країни із найбільшою щільністю залізниць).

2. Контейнерні порти вирізнити за допомогою підкреслення назви.

3. Країни з найбільшим морським торговельним флотом варто позначити за допомогою якісного фону (кольором на вибір).

4. Авіагаби позначте за допомогою підкреслення назви аеропорту на карті.

5. Країни із найбільшою щільністю автомобільних шляхів позначте одним кольором (на вибір), залізничних шляхів — штрихуванням; країни з найбільшою забезпеченістю автомобілями (на 1 тис. осіб) — за допомогою значків (рекомендований масштаб значка: в 1 см — 100 автомобілів на 1 тис. осіб).

6. У характеристиці головних осередків забруднення вод Світового океану зазначте головні шляхи морського транспортування паливних ресурсів і виділіть найбільші антропогенні катастрофи в акваторіях морів.

Завдання 2. Самостійна робота.

Надати відповіді в письмовому вигляді на наступні питання:

1. Проаналізуйте головні види транспорту та їх роль у світовому господарстві.

2. Охарактеризуйте геопросторові особливості розвитку різних видів транспорту.

3. Проаналізуйте значення міжнародних морських переправ, зокрема Суецького збудованого 1869 р., і Панамського (1914) каналів для глобальних морських перевезень, структуру сучасних перевезень через ці переправи.

4. Показник наявності якого виду транспорту засвідчує рівень економічного потенціалу країни?
5. Для яких країн характерний найбільший обсяг внутрішніх перевезень водним, авіаційним видами транспорту?
6. Дайте визначення поняття «країни зручного прапора» та чинники розвитку флотів цих країн.

Зробити висновки по роботі

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко М. М. Логістичне забезпечення вантажних перевезень на залізничному транспорті [Електронний ресурс] / М. М. Андрієнко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 26. – С. 57–62. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_10 . – 03.02.16. – Назва з екрану.
2. Антонюк, У. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення у процесі діяльності залізничного транспорту / У. Антонюк // Юридична Україна. - 2007. - № 9. - С. 67-72.
3. Апанасенко А. Особливості правового регулювання робочого часу на залізничному транспорті / А. Апанасенко // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 1. – С. 21–23.
4. Бакалінський О. В. Бенчмаркінг впровадження перспективних інформаційних технологій у пасажирському комплексі залізниць України / О. В. Бакалінський, В. В. Вертель // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" : [зб. наук.-приклад. пр.] / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка" ; відп. ред. О. Є. Кузьмін. – Львів, 2012. – № 727 : Менеджмент та підприємство в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – С. 188–194.
5. Бойко О. В. Особливості формування системи державного регулювання залізничного транспорту як суб'єкта природної монополії: світовий досвід та вітчизняна практика / О. В. Бойко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2009. – № 4. – С. 9–15.
6. Гречко А. В. Особливості реалізації трансформаційних процесів в системі залізничного транспорту / А. В. Гречко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С. 69–75.
7. Гудкова В. Структурно-функціональний аналіз державного регулювання розвитку залізничного транспорту / В. Гудкова, Ю. Тютюн // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 33. – С. 70–77. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_33_10 .
8. Дем'янчук Ю. Основні проблеми державно-правового управління залізничним транспортом України / Ю. Дем'янчук // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 3. – С. 56–59.
9. Димитрюк М. В. До історії виникнення залізниць на території України [Електронний ресурс] / М. В. Димитрюк // Історія науки і техніки : зб. наук. пр. / Держ. екон.-технол. ун-т трансп., Центр дослідж. з історії науки і техніки ім. О. П. Бородіна. – Київ, 2013. – Вип. 4. – С. 49–54. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ictnt_2013_4_7 . – 01.02.16.

10. Ейтутіс Г. Аналіз продуктивності залізниць України [Електронний ресурс] / Г. Ейтутіс, О. Никифорок, В. Карпов // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2015. – Вип. 31. – С. 64–77. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_31_9 . – 03.02.16.
11. Ейтутіс Г. Методологічні підходи до проблем реформування залізничного транспорту на основі регіоналізації транспортного обслуговування / Г. Ейтутіс // Економіст. – 2009. – № 12. – С. 33–39.
12. Кірдіна О. Г. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку залізничного транспорту [Електронний ресурс] / О. Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2015. – Вип. 50. – С. 285–289. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_33 .
13. Ковалевич Л. С. Реформування та реструктуризація залізничного транспорту України : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.03 / Ковалевич Л. С. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – 22 с.
14. Кондратюк М. В. Залізничний транспорту як основа створення міжтранспортної логістичної системи України [Електронний ресурс] / М. В. З. Кондратюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 42. – С. 155–157. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_42_7 .
15. Кондратюк М. В. Формування системи логістичного сервісу на залізничному транспорті України [Електронний ресурс] / М. В. Кондратюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 44. – С. 53–56. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_44_12 .
16. Лоза С. П. Сучасний стан і перспективи розвитку залізниць України / С. П. Лоза // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 11. – С. 22–38.
17. Лук'янова О. М. Напрямки розвитку залізничного транспорту в умовах його реформування [Електронний ресурс] / О. М. Лук'янова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2013. – Вип. 44. – С. 60–64. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_44_14 .
18. Михайличенко К. М. Розвиток залізничного транспорту України в умовах здійснення структурних реформ у галузі та забезпечення економічної безпеки держави / К. М. Михайличенко // Стратегічні пріоритети : [наук.-аналіт. щокв. зб.] / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: В. М. Бегма та ін.]. – Київ, 2014. – № 4 (33). – С. 70–76.
19. Моцна І. В. Шляхи підвищення ефективності роботи залізничного транспорту України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Моцна І. В. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – 20 с.
20. Нікольський І.В. Географія транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / І. В. Нікольський, видавництво Московського університету, 1978. – 286 с.

21. Пістун М.Д. Основи суспільної географії : навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К.: Вища школа, 1996. – 231 с.
22. Прейгер Д. К. Стратегічні напрями розвитку транспортної галузі України у післякризовий період : аналіт. доп. / Д. К. Прейсер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова; за заг. ред. Я.А. Жаліла. – НІСД, 2012. – 112с.
23. Петренко О. О. Реформування залізничного транспорту – реалії та перспективи [Електронний ресурс] / О. О. Петренко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2014. – Вип. 27. – С. 119–124. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_27_19 .
24. Семенюк А. Ковельська залізниця / А. Семенюк // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали XII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присв. 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзь. права, м. Ковель, 23–24 жовт. 2003 р. : зб. наук. пр. : [у 2 ч.] / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк, 2003. – Ч. 1. – С. 84–92.
25. Стрілець А. І. Євроінтеграція як стратегічний напрямок розвитку залізничного транспорту України [Електронний ресурс] / А. І. Стрілець, А. Ю. Реброва // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 26. – С. 128–133. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_19 .
26. Токмакова І. В. Інтелектуальні технології удосконалення адаптивного управління на залізничному транспорті [Електронний ресурс] / І. В. Токмакова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2015. – Вип. 50. – С. 309–313. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2015_50_39 .
27. Транспорт і зв'язок України – 2014 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2015. – 221 с. – Режим доступу : https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ8_u.htm.
28. Транспорт і зв'язок України – 2013 [Електронний ресурс] : статист. зб. / Держ. служба статистики України ; відп. за вип. О. О. Кармазіна – Київ, 2014. – 221 с. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_tr_zb.htm .
29. Чеховська М. М. Концептуальна модель функціонування та розвитку залізничного комплексу / М. М. Чеховська // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. – Київ, 2013. – Вип. 23/24. – С. 203–210. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_23-24_31 .
30. Борисюк О. А., Дудник І.М. Картографічне моделювання рівнів розвитку регіональних авіатранспортних систем // Часопис картографії: зб.наук. праць. Київ : КНУ ім. Т.Г. Шевченка, 2015. Вип. 12. С.142-150.

31. Логістичні концепції розвитку аеропортів: монографія / За наук. редакцією М. Ю. Григорак та Л. В. Савченко. Київ : Сік Груп Україна, 2017. 384 с.
32. Транспорт авіаційний // Митна енциклопедія : у 2 т. / І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін.. — Хм. : ПП Мельник А. А., 2013. — Т. 2 : М — Я. — С. 413. — 536 с.
33. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 № 232/94-ВР. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/232/94>
34. Положенні про Державну авіаційну службу України затверджене Указом Президента України від 06.04.2011 №398/2011. // Офіційний Вісник України 2011. — № 29. — Ст. 1233
35. Підсумкам діяльності авіаційної галузі України за 2012 р. — Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/uploads/documents/8704.pdf>
36. Географія транспорту: / Методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять /Л. О. Маковецька. — Луцьк: Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. — 68 с.
37. Географія світового господарства (з основами економіки) : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, Г. І. Смирнова. — К. : Знання, 2011. — С. 323 - 329.
38. Глобальні проблеми світу : атлас / відп. ред.: І. Дрогушевська, В. Радченко ; пер. з англ. Н. Сивак, О. Ходзінської. — К. : ДНВП «Картографія», 2009. — С. 56 - 59, 74 - 77.
39. Довідковий атлас світу / В. В. Молочко, Ж. Є. Бонк, І. Л. Дрогушевська та ін. — К. : ДНВП «Картографія», 2010. — С. 93, 99, 102 - 103, 106 - 107.
40. Економічна і соціальна географія країн світу : навч. посіб. / за ред. С. П. Кузика. — Львів : Світ, 2005. — С. 118 - 119, 149 - 153.
41. Голіков А. П. Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. — К. : Либідь, 1996. — с. 199 - 206.
42. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : підручник / О. Г. Топчієв. — О.: Астропринт, 2009. — с. 386 - 396.
43. База даних Світового банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/IQ.WEF.PORT.XQ>.
44. Міжнародна рада аеропортів (МРА) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.aci.aero>.
45. Статистика Geohive [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.geohive.com/charts/ec_ports.aspx.

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 - Вантажооборот за видами транспорту, (млрд. т/км)

Транспорт	2000	2005	2010	2011	2016	2018	2021
	394,1	473,6	418,7	445,7	412,6	399,6	353,6
залізничний	172,8	224,0	218,1	243,9	237,7	224,4	210,2
морський	8,6	9,6	5,2	5,1	3,6	3,2	4,1
річковий	5,9	6,3	3,8	2,2	1,7	1,4	1,3
автомобільний	19,3	35,3	53,9	57,3	57,5	58,7	56,0
у т.ч. автопідприємства	5,8	11,6	17,0	17,4	19,9	20,5	20,7
авіаційний	0,0	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2
трубопровідний	187,5	198,1	137,3	136,8	111,7	111,6	81,8

Таблиця А.2 - Перевезення вантажів за видами транспорту, (млн. т)

Транспорт	1992	1995	2000	2005	2007	2010	2011	2012	2016	2018	2021
	6286	2456	1529	1805	1990	1972	1625	1765	1887	1853	1837
наземний	6167	2422	1514	1784	1965	1953	1615	1754	1877	1845	1831
залізничний	974	360	357	450	514	499	391	433	469	457	444
автомобільний	4897	1816	939	1121	1255	1267	1069	1168	1253	1260	1261
трубопровідний	296	246	218	213	196	187	155	153	155	128	126
водний	119	34	15	21	24	19	10	11	10	8	6
морський	53	21	6,3	8	9	8	5	4	4	4	3
річковий	66	13	8,3	13	15	11	5	7	6	4	3
авіаційний	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Таблиця А.3 - Зовнішньоекономічні вантажопотоки через кордони
України за основними видами транспорту у 2021 році

	Усього	У тому числі		
		експорт	імпорт	транзит
Усього	371819,23	175558,40	76134,24	120126,59
автомобільний	26040,25	8898,19	11557,09	5584,97
річковий	5,89	-	3,73	2,16
залізничний	155873,39	89100	33790,21	32983,02
морський	2580,52	831,69	229,50	1519,33
авіаційний	1,38	0,52	0,09	0,77
трубопровідний	99671,50	-	20422,26	79249,24
інше	87646,30	76727,84	10131,36	787,10

Таблиця А.4 - Пасажиरोоборот за видами транспорту, (млрд. пас. км)

Транспорт	2000	2005	2010	2013	2016	2018	2021
	1131	135,8	130,0	134,1	132,3	128,3	106,3
Залізничний	51,8	52,7	50,2	50,6	49,3	49,0	35,9
Морський	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Річковий	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Авіаційний	1,7	6,1	11,0	13,8	14,4	12,6	11,6
Автомобільний (автобуси)	28,8	52,5	52,0	51,5	50,3	49,0	42,6
Тролейбуси	16,8	11,2	6,9	7,8	7,8	7,6	6,4
Трамваї	9,0	6,5	4,0	4,4	4,5	4,1	4,3
Метрополітен	4,9	6,7	5,8	5,9	5,9	5,9	5,6

Таблиця А.5 - Довжина шляхів сполучення загального користування

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Експлуатаційна довжина залізничних колій, тис.км	22,3	22,0	21,7	21,6	21,6	21,6	20,9
Експлуатаційна довжина річкових судноплавних шляхів, тис.км	2,4	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	1,6
Довжина автомобільних доріг, тис.км	169,5	169,3	169,5	169,6	169,7	169,6	163,0
з них з твердим покриттям, тис.км	163,8	165,0	165,8	166,0	166,1	166,1	159,5
Експлуатаційна довжина тролейбусних ліній, тис.км	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	3,6
Експлуатаційна довжина трамвайних колій, тис.км	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
Експлуатаційна довжина метрополітенівських колій, км	91,7	101,5	108,4	109,9	110,8	112,3	112,3

Таблиця А.6 - Показники роботи транспорту України

Область	Площа, тис. км ²	Чисельність населення	Довжина	
			залізниць, км	автодоріг, тис. км
Одеська область	33,310	2385,4	1044	8,1
Дніпропетровська область	31,914	3281,2	1554	9,2
Чернігівська область	31,865	906,2	851	7,2
Харківська область	31,415	2718,6	1514	9,4
Житомирська область	29,832	1260,0	1017	8,3
Полтавська область	28,748	1445,7	852	8,9
Херсонська область	28,461	1068,8	452	8,5
Київська область	28,131	1721,6	798	8,5
Запорізька область	27,180	1770,1	989	6,8
Луганська область	26,684	2225,2	1092	5,8
Донецька область	26,517	4307,6	1577	8,0
Вінницька область	26,513	1607,3	1074	9,0
Миколаївська область	24,598	1165,6	711	4,8
Кіровоградська область	24,588	977,7	892	6,1
Сумська область	23,834	1126,0	725	6,7
Львівська область	21,833	2519,7	1261	8,2
Черкаська область	20,900	1252,3	588	5,9
Хмельницька область	20,645	1301,0	738	7,1
Волинська область	20,144	1039,4	597	5,7
Рівненська область	20,047	1158,9	575	5,0
Івано-Франківська область	13,900	1379,6	494	4,2
Тернопільська область	13,823	1068,4	564	5,0
Закарпатська область	12,777	1255,4	604	3,3
Чернівецька область	8,097	906,2	413	2,9
АР Крим	26,081	1,967	645	6,3

Таблиця А.7 - Середня відстань перевезення однієї тонни вантажів
автомобільним транспортом за регіонами, (км)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Україна	21	31	46	46	46	47	49
Автономна Республіка Крим	29	37	40	51	55	62	...
області							
Вінницька	21	38	51	51	53	59	58
Волинська	42	97	167	146	157	169	160
Дніпропетровська	6	7	10	11	11	10	11
Донецька	10	13	19	20	22	26	61
Житомирська	16	21	26	27	25	24	23
Закарпатська	39	128	231	275	346	437	494
Запорізька	71	63	27	28	36	46	45
Івано-Франківська	25	52	162	168	160	146	140
Київська	30	72	101	99	90	91	86
Кіровоградська	16	22	39	34	35	35	45
Луганська	34	53	111	117	97	111	66
Львівська	59	94	199	161	179	204	218
Миколаївська	20	28	64	99	81	67	68
Одеська	25	55	96	96	101	122	129
Полтавська	9	15	20	19	15	15	12
Рівненська	28	51	110	92	97	98	107
Сумська	25	45	62	65	69	70	62
Тернопільська	24	58	107	93	78	69	80
Харківська	22	49	110	113	114	115	93
Херсонська	21	56	84	86	111	108	126
Хмельницька	23	51	95	99	98	103	90
Черкаська	20	26	69	59	67	61	72
Чернівецька	34	45	143	152	183	235	206
Чернігівська	22	51	97	100	76	67	70
міста							
Київ	87	205	217	186	187	221	199
Севастополь	10	13	26	14	15	23	...

ДОДАТОК Б

Рисунок Б.1 – Контурна карта України

EUROPE

803539AI (G00772) 6-12

Таблица Б.2 - Контурна карта Європи

ЄВРАЗИЯ. ПОЛІТИЧНА КАРТА

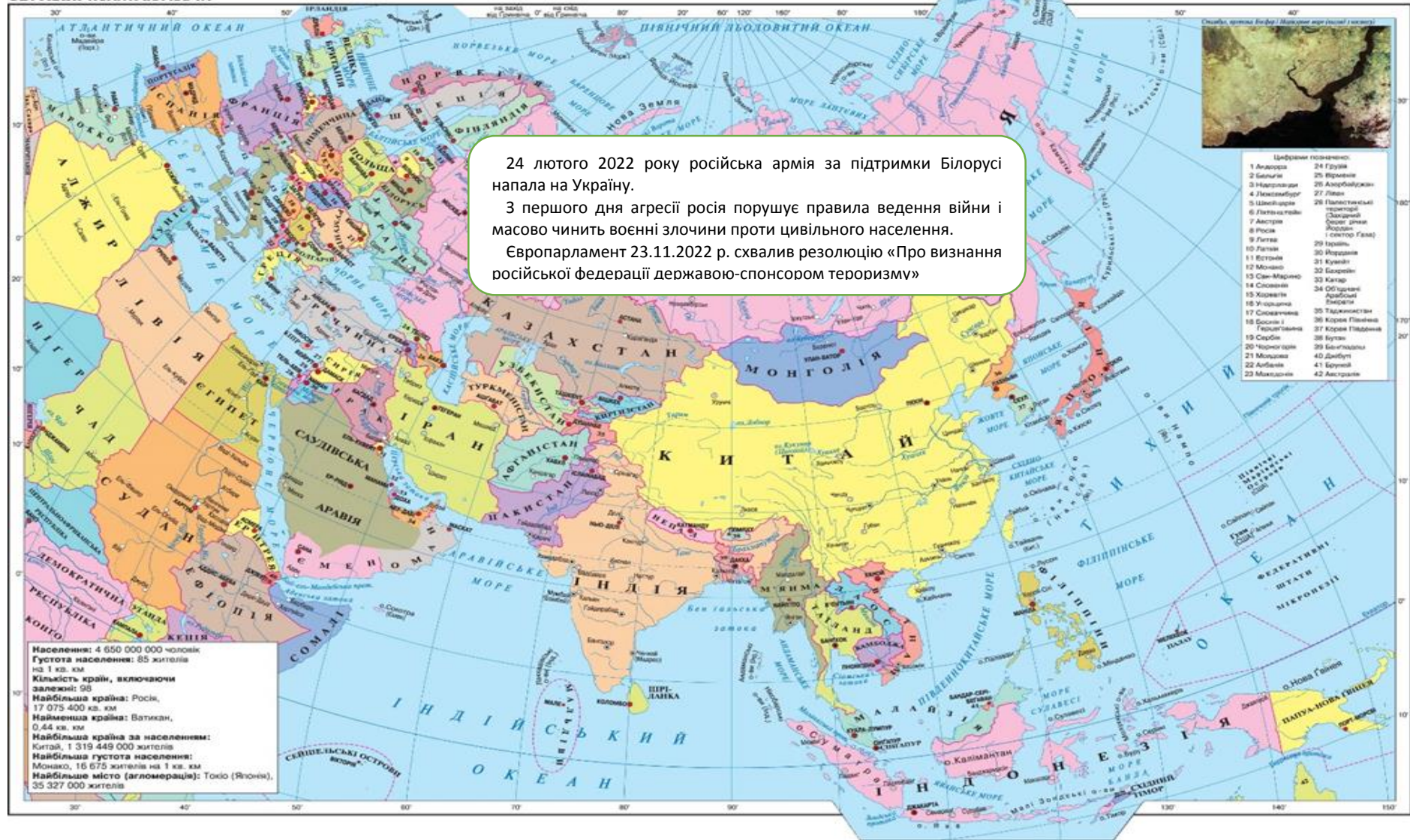

Рисунок Б.3 – Контурна карта Євразії

ДОДАТОК В

Таблиця В.1. - Найбільші морські порти світу

№ з/п	Порт	Країна	Обсяг вантажів, млн тон
1	Шанхай	Китай	650,0
2	Нінбо	Китай	627,0
3	Сінгапур	Сінгапур	463,1
4	Роттердам	Нідерланди	429,9
5	Тяньцзінь	Китай	408,0
6	Гуанчжоу	Китай	400,0
7	Ціндао	Китай	350,1
8	Далянь	Китай	300,8
9	Сянган (Гонконг)	Китай	267,8
10	Цінхуандао	Китай	257,0
11	Пусан	Республіка Корея	241,1
12	Х'юстон	США	225,0
13	Південна Луїзіана	США	223,3
14	Шень-чжень	Китай	221,0
15	Ріхао	Китай	221,0

Джерело. Статистика Geohive [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.geohive.com/charts/ecports.aspx>.

Таблиця В.2 - Найбільші контейнерні морські порти світу, 2012 р.

№ з/п	Порт	Країна	Контейнерів*, млн. од. (TEU)
1	Шанхай	Китай	29,1
2	Сінгапур	Сінгапур	28,4
3	Сянган (Гонконг)	Китай	23,7
4	Шеньчжень	Китай	22,5
5	Нінбо	Китай	13,1
6	Пусан	Республіка Корея	12,9
7	Гуанчжоу	Китай	12,6
8	Ціндао	Китай	12,0
9	Дубаї	ОАЕ	11,6
10	Роттердам	Нідерланди	11,1
11	Тяньцзін	Китай	10,1
12	Гаосюн	Тайвань	9,2
13	Келанг	Малайзія	8,9
14	Антверпен	Бельгія	8,5
15	Гамбург	Німеччина	7,9

Джерело: Статистика Geohive [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.geohive.com/charts/ec_ports.aspx.

* Контейнер - прямокутна коробка багаторазового використання для транспортування вантажів, яку почали застосовувати понад 50 років тому. Розміри контейнерів стандартизовані, тому їх можуть перевозити у спеціально пристосованих суднах, потягах і вантажних автомобілях. Стандарними є двадцятифутові (TEU) та сорокафутові (FEU) контейнери. FEU — одиниця сорокафутового еквіваленту — контейнер з такою ж висотою і шириною, як і TEU, але у 2 рази довший.

** Одиниці у двадцятифутовому еквіваленті (TEU) — одиниці для вимірювання ємності контейнерів, установлені Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO). Розміри 20-футових контейнерів: довжина — 20 футів (6,09 м), ширина — 8 футів (2,4 м), висота — 8 футів і 6 дюймів (2,6 м).

Таблиця В.3 - Країни з найкращою якістю портової інфраструктури

Якість інфраструктури портів, балів	Країна
6,8	Нідерланди, Сінгапур
6,6	Гонконг
6,4	Об'єднані Арабські Емірати, Панама, Фінляндія
6,3	Бельгія
6,0	Ісландія
5,8	Мальта, Німеччина, Швейцарія
5,7	Велика Британія, Данія, США
5,6	Барбадос, Естонія
5,5	Іспанія, Канада, Нова Зеландія, Норвегія, Республіка Корея

Складено за: База даних Світового банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/IQ.WEF.PORT.XQ>.

Таблиця В.4 - Регіональні особливості діяльності аеропортів

Регіон	Кількість пасажирів*, млн осіб	Обсяг вантажів**, млн т	Рух літаків, млн посадок-злетів	Кількість аеропортів у МРА
Африка	11,1	0,100	0,174	107
Азія і Тихоокеанські країни	100,4	2,353	0,828	130
Європа	147,0	1,442	1,619	445
Латинська Америка й Карибські країни	33,0	0,374	0,481	202
Близький Схід (Азія)	16,8	0,480	0,137	17
Північна Америка	133,7	2,252	2,202	145
Всього у МРА	441,9	7,001	5,441	1046

Складено за: Міжнародна рада аеропортів (МРА) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.aci.aero>.

* Загальна кількість пасажирів, що сіли на літак та вийшли з літака, а також пасажирів з єдиним (одним) транзитом.

** Завантаження і вивантаження вантажів та пошти.

Таблиця В.5 - Перевезення міжнародних пасажирів повітряним транспортом

№ з/п	Аеропорт (власна назва)	Країна	Кількість пасажирів, млн осіб
1	Лондон (Гітроу)	Велика Британія	5,765
2	Дубаї	ОАЕ	5,619

3	Гонконг	Китай	4,978
4	Париж (імені Шарля де Толя)	Франція	4,938
5	Франкфурт-на-Майні	Німеччина	4,759
6	Амстердам (Схіпхол)	Нідерланди	4,746
7	Сінгапур	Сінгапур	4,309
8	Інчхон	Республіка Корея	3,460
9	Бангкок (Суварнабхумі)	Таїланд	3,335
10	Стамбул (Ататюрк)	Туреччина	3,071

Складено за: Міжнародна рада аеропортів (МРА) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.aci.aero>.

Таблиця В.6 - Найбільші аеропорти світу

№ з/п	Аеропорт (власна назва)	Країна	Пасажиروобіг*, млн осіб
1	Атланта (імені Гартсфілд Джексона)	США	92,4
2	Пекін (Столичний)	Китай	78,7
3	Лондон (Гітроу) ^A	Велика Британія	69,4
4	Чикаго (О'Гара)	США	66,7
5	Токіо (Ханеда)	Японія	62,6
6	Лос-Анджелес ^A	США	61,9
7	Париж (імені Шарля де Толя) ^A	Франція	61,0
8	Даллас/Форт Борт	США	57,8

9	Франкфурт-на-Майні ^A	Німеччина	56,4
10	Гонконг ^A	Китай	53,3
11	Денвер	США	52,8
12	Джакарта (Сукарно-Гатта)	Індонезія	51,5
13	Дубаї ^A	ОАЕ	51,0
14	Амстердам (Схіпхол) ^A	Нідерланди	49,8
15	Мадрид (Барахас)	Іспанія	49,7
16	Бангкок (Суварнабхумі)	Таїланд	47,9
17	Нью-Йорк (імені Джона Кеннеді) ^A	США	47,6
18	Сінгапур (Чангі) ^A	Сінгапур	46,5
19	Гуанчжоу (Байюнь)	Китай	45,0
20	Шанхай (Пудун)	Китай	41,4
21	Сан-Франциско	США	40,9
22	Фенікс (Скай Гарбор)	США	40,6
23	Лас Вегас (Маккаран)	США	40,6
24	Х'юстон (імені Джорджа Буїна) ^A	США	40,1
25	Шарлот / Ду глас	США	39,0
26	Маямі ^A	США	38,3
27	Мюнхен (імені Франца-Йозефа Штрауса) ^A	Німеччина	37,8
28	Куала-Лумпур	Малайзія	37,7

29	Рим (Фюмічино; імені Леонардо да Вінчі)	Італія	37,7
30	Стамбул (Ататюрк)	Туреччина	37,4

Складено за: Міжнародна рада аеропортів (МРА) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.aci.aero>.

* Загальна кількість пасажирів, які сіли на літак і вийшли з літака, та пасажирів з єдиним (одним) транзитом.

** Авіагаби.

Таблиця В.7 - Рейтинг країн за розвитком автомобільного транспорту світу

Щільність автошляхів*		Забезпеченість населення автотранспортними засобами**	
країна	км / 100 км²	країна	автомобілів на 1 тис. осіб
Бахрейн	546	США	786
Бельгія	504	Ісландія	747
Сінгапур	481	Люксембург	741
Нідерланди	331	Мальта	709
Угощина	216	Нова Зеландія	708
Ямайка	201	Австралія	703
Словенія	193	Італія	682
Франція	192	Литва	615
Німеччина	180	Канада	608
Шри-Ланка	174	Іспанія	593

Швейцарія	173	Німеччина	588
Данія	172	Японія	588
Велика Британія	172	Австрія	585
Чехія	166	Португалія	584
Індія	143	Франція	582
Кіпр	141	Швейцарія	573
Австрія	137	Словенія	568
Ірландія	137	Бельгія	562
Польща	132	Польща	554
Іспанія	132	Фінляндія	551
Естонія	129	Кувейт	539
Швеція	129	Нідерланди	531
Литва	127	Кіпр	529
Сейшели	110	Швеція	525
Латвія	108	Велика Британія	516
Республіка Корея	106	Чехія	495
Маврикій	102	Ірландія	491
Японія	90	Данія	481
Греція	89	Болгарія	417
Словаччина	88	Словаччина	382
Ізраїль	84	Хорватія	381

Коста-Рика	83	Малайзія	378
Катар	79	Республіка Корея	370
США	67	Бруней	355
Україна	28	Бахрейн	352
		Україна	186

Складено за: База даних Світового банку [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Світового банку. — Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/all>.

*Щільність автошляхів — відношення загальної довжини мережі автомобільних доріг — національного й регіонального значення, інших міських та сільських доріг - до площі країни. Вказано країни з щільністю автошляхів понад 60 км / 100 км².

**Враховано легкові автомобілі, автобуси і вантажівки; не беруться до уваги двоколісні транспортні засоби. Тут зазначено країни, що мають понад 350 автомобілів на 1 тис. осіб.

Таблиця В.8 - Найбільший вантажообіг залізничного і автомобільного транспорту

Залізниця		Автомобільний транспорт	
країна	вантажобіг, млн т • км	країна	вантажобіг, млн т • км
США	2524585	Китай	5137474
Китай	2518310	США	1929201
Індія	625723	Індія	1106500
Канада	352535	Німеччина	468900
Бразилія	267700	Франція	293000

Україна	237722	Іспанія	264806
Казахстан	235846	Японія	254078
Південна Африка	113342	Польща	218888
Німеччина	105894	Туреччина	203072
Мексика	69185	Австралія	194906
Австралія	59649	Пакистан	177954
Білорусь	48351	Велика Британія	152990
Польща	32904	Канада	136393
Франція	31616	Казахстан	121074
Іран	22604	Італія	118565
Австрія	21683	Нідерланди	75747
Японія	20255	Колумбія	65688
Велика Британія	19230	Чехія	54830
Латвія	16930	Бельгія	43658
Литва	14172	Україна	38596
Аргентина	12111	Португалія	37472
Туркменістан	11992	В'єтнам	36179
Чехія	11423	Угорщина	34528
Монголія	11418	Швеція	33400
Італія	11249	Словаччина	29045
Румунія	11200	Румунія	26347

Туреччина	10691	Узбекистан	24500
Республіка Корея	9996	Фінляндія	23770
Фінляндія	9275	Литва	21512
Азербайджан	8212	Греція	20597
Швейцарія	8110	Білорусь	19439
Мавританія	7536	Нова Зеландія	18110
Іспанія	7507	Болгарія	17943
Словаччина	7262	Швейцарія	17510
Індонезія	7166	Австрія	16997
Грузія	6055	Норвегія	16965
Марокко	5976	Словенія	15931
Бельгія	5439	Азербайджан	12356

Складено за: База даних Світового банку [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Світового банку. — Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/all>.

Навчальне видання

Транспортна географія
Методичні вказівки
до виконання практичних завдань
та самостійної роботи

Укладачі:
КОЗЕНОК Анна Сергіївна
ГОРОДЕЦЬКА Тетяна Едуардівна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. __.
Наклад __ пр.
Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44